

Tito

Anutuŋe Paulo âi âlepŋe waŋep.

¹ Galane Tito, nâmâ Paulo, Anutugât hon bawa âi meman. Akto Yesu Kristoŋe Aposolo âi niŋep are mem manman. Are âmâ Anutu mem kepilânenekmapŋe Kristo nânŋaŋmâ kârikŋe akmâ âgâwaengât akto den bunŋe nânŋâm kotgâm nânŋaŋbiâ agak meme ârândâŋ miawakyenŋiwiapgât den pat are Anutu heŋgem nengumapŋe makmâ kârige niŋep.

² Den are amâ Anutu bo hianŋimapŋe tâmbâŋe dondâ malep ain nânŋâm manman kârikŋaet makmâ hâriep.

³ Hârem âmâ manmâ sopŋânâk miawakmâ ikinŋe denŋande akmâ makmakgât âi niŋep. Amâ Anutu heŋgemnengumapŋe makmâ hârem âmâ makyenŋiwiangât âi niŋep.

⁴ Tito gâ nânŋâlân ba den pat âlepŋe nânŋâen aregât nanne dâm gogonman. Anutu Ewenenŋe akto Yesu Kristo heŋgemnengumandatŋe han kalem akmâ damunge akbela biwige sândugeâkgât ulilaŋdân.

Dâtŋe meme yenŋât den.

⁵ Âi bikŋe boâk mem meteân are mem kotgâwengât Kreta haru tânâmŋân hepun gegân. Aregât makŋiŋân hain akmâ kepia ârândâŋ tânlupyenŋe kat yekmâ ariwen.

⁶ Luâk siâ dosa bâlâk akto âmbâle konok olop manmâ gaep akto nan baratlupŋande Kristo

nânğanmâ âmâ âgâ âgâñe bâlâk akmâ eweyenjet lau dowâk lokomai luâk hainare katyekben.

⁷ Dâtñe meme siâ Anutugât âi damun akmapñe bâleñe bâlâk manmap. Akto âgâ âgâñe bâlâk akto bugâ kuk dowâk bo akmap. Akto tu kârikñe umatñeâk bo nemap. Akto bugâgât biwi owâi akto puli sikumgât egâlianñe bâlâk hain manmap.

⁸ Akto lombo togombiâ dowâk han kalem akmâ tân yengumap. Akto siâ me siâ âlepñe hârok egâlianñe. Akto han biwi damunñe akmâ âlepñe mando Anutuñe ekto ârândânñe akto siâ me siâgât sapañe olop manmap. Hainare damungât âi wanben.

⁹ Akto Kristogât keñe maganñi are pañâk mem luâk âmbâle nânğâ nânğayeñe yeukñe are makyengim âmâ bikñande denñe mem ge katberâmbiâ makyengimbo yeukñe akbiapgât bo pâpkomap.

¹⁰ Amâ luâk bikñande den bunñe koko akmâ den yânñe makmâ hianñim munen olop manmai. Aregât hutyenân âmâ Yuda luâkñe dondânñe Yuda hâkgât tirip are nânğâmbiâ humo aktâp yâk owâiñe manmai.

¹¹ Luâk hain arekñe puli sikum aregât akmâ den makmakñe are dop bo are kâmot siâ siâ makyengim hilip yengumai. Aregât luâk hainare yâk yengât den lauyeñe bupkowen.

¹² Kreta gâtñe yâk yengâlân gâtñe propete siânñe hin dêep, “Kreta luâkñe âmâ sopñe sopñe hârok hianñimai. Sonjo metñe hinare siâ me siâ umatâk nemai.”

¹³ Nâ den are nânğare bunñe aktâp. Aregât gâñe makmâ miwindik yekmenâ Kristogât keñe

bundâk nângâ nângâ yeŋande nângâmbiâ mem golâ katyekto golâ manbei.

¹⁴ Hain akmâ Yuda luâk yâk yeŋgât hânge den are akto luâkŋe den bunŋe hamianmâ hianŋigât makmai den are bo nângâwei.

¹⁵ Han kau kau olop manmaine âmâ siâ me siâ hârokgât nângâmbiâ kau kau akmap. Dâ luâk bikŋe bâleŋande biwiyene bigeimbo Kristogât hâkân akmaine âmâ nângâ nângâ yeŋe akto han biwi yeŋe hârok helen agepgât siâ me siâ nângâmbiâ kau kau bo akmap.

¹⁶ Yâkŋe Anutugât keiŋe nângâmaen dâm lauyeŋande hain dâmai. Dâ agak meme yeŋande Anutugât kot mem bâliwerâm manmai. Luâk bâleŋe are amâ den koko akmaigât nângâ yeŋgienŋe gembo âi âlepŋe membiâ ârândân akbiâpgât dop bo tatâp.

2

Luâk âmbâi sâmbâ yeŋgât den.

¹ Gâmâ Kristogât keiŋe den bunŋe tatâp aregât dopŋân makmâ hekatyeŋgim kepikben.

² Hain akmâ luâk sâmbâ yâk hin makyenŋiwen. Tu kârikŋe me siâ me siâ dondâ bo nembei. Metepirik bo akmâ âmâ han biwi yeŋaet damunŋe akbei. Kristogât pat âlepŋe are nângâm heŋgemgowe. Han kalem akmâ anŋi goanŋi akmâ bo hâkân akbei.

³ Dâ âmbâi sâmbâ hin makyenŋiwen. Anutunŋe yekmâ mandâp are nângâm hamewakbei. Galagât den hogo hogo akto den kakŋân bo makbei. Akto tu kârikŋaet nângâmbiâ humo bo akbiâp. Akto

manman dâp âlepne aregât keiŋe âmbâi sigan makyenŋiwei.

⁴ Makyenŋimbiâ luâklupyene nananlupyene han kalem âlepne akyenŋiwei.

⁵ Hain akmâ yeŋaet anjun anŋim egâlian bâlêne bâlâk manmâ emetgât siâ me siâ yeŋe damunŋe akmâ mem heŋgemgom kinmâ luâklupyene tânyenŋuwei. Amâ bikŋande Anutugât den hâkâŋe dâwâigât hain akbei.

Luâk sigan yeŋgât den.

⁶ Dâ luâk sigan hin makmâ hâwât yekben. Han biwiyeŋe damunŋe akmâ egâlian bâlêne bâlâk manbei.

⁷ Akto gâmâ siâ me siâ âlepneâk hârok mem manmenâ luâk âmbâle bikŋande gekmâ hainâk akbai. Akto den miti are umatâk mem kâmot katmâ makyenŋiwen.

⁸ Hain akmâ dâp kârikŋe yendâp aregât dopŋân makmâ heŋgemgomenâ gasalupnenŋande henengiwerâm kulâgâtbiâ bo akto anjun anŋim hepunbai.

Hoŋ bawa yeŋgât den.

⁹ Dâ hoŋ bawa hin makyenŋiwen. Luâk kembulupyene yâk yeŋgât den lokom kinmâ hoŋ akyenŋiwei. Hain akmâ yâk yeŋgât den kakŋân bo makbei.

¹⁰ Hain akmâ kâmbu bâlâk manmâ siâ me siâ damunŋe akmâ heŋgemgombiâ humomolupyenande yekbiâ ârândân akbiâp. Hain akmâ âmâ heŋgem nengumap Anutu yâkgât den bunŋe are loko loko akmâ tângombiâ bikŋande ekbiâ ârândân akbiâp.

Yesuŋe pulim heŋgemnenguepgât ikinjaet lâmgom manbaen.

¹¹ Amâ hânŋe hânŋe luâk hârok âlepŋe akbaengât Anutugât han kalemŋande miawagep.

¹² Hain arekŋe mem hulaŋ nenekmâ heŋgem nengumbo Anutugât den bo nânġâmai akto hânġât siâ me siâ egâlian are hepunmâ hân iren ârândân mandenŋe Anutuŋe nenekto huraguâkgât hanoko akmâ maniâm.

¹³ Hain manmâ Anutu Humo heŋgem nengumapŋe Yesu Kristo yâkgât pagalenŋe miawakmâ tektekŋân manman kârikŋe togoâkgât owâim akmâ maniâm.

¹⁴ Anutu humo heŋgem nengumap yâkŋe Yesu Kristoŋe nengât hâu mem bâlenânba hulaŋ ne-negepgât akto kâmotlupŋe bunŋe manmâ agak meme âlepŋe kârikŋe akmâ mannegât ikinjaet manmanŋe bo gangerâm moep.

¹⁵ Gâ kârikŋeâk akmâ den are makyenġim sami den makmâ orem miwindik yekmâ makmâ heŋgemyenġuwen. Luâk bikŋande gâ gekbiâ gewopġât damunge manben.

3

Yesugât kâmot yenġât agak meme âlepŋe.

¹ Galane, Yesugât kâmot Kreta kepien manmai are hin makmâ totokom makyenġiwen. Kiap gawaman akto luâk kotdâ den yeŋe lokowei. Akto âi keiŋe keiŋe âlepŋe yendâp areġât owâiŋeâk membei.

² Hain akmâ makmâ hilip balit akto den kuk heŋġân bo akbei. Yeukŋe manmâ luâk hârok yeuge yenġim metewei. Akto yenjaet nânġâmbiâ gewiâp.

3 Dâ nen uliknân hainâgâk han gulip manminion. Sop ain den koko akmâ han biwi bo damunne aktenne siâ me siâne dowâk oloņnenekto awam akmâ manminion. Akto egâlian bâleņande hikonenekto manmâ ukennenjaet akmâ sop ârândân kuk aknengimbiâ kuk bugâ humo miawaknengiminep.

4 Dâ heņgem nengumap Anutu han kalemjaet akto okot âlepne miawak nengim tek tegembo

5 yâkne nen ârândân manmâ âi siâ meyiongât bo han kalemjaet akmâ meyion. Bo. Yâkne ikinje han kalemjaet akmâ manman irakjaet tunje akto Heaknânba miawak miawak irakņande mem heņgem nenguep.

6 Amâ Yesu Kristo heņgem nengumap yâkgât akmâ konam bo akmâ heņgem nenguep.

7 Are amâ nen Kembangât han kalemņande dosanenne kutigito manman kârikjaet lâmgom mandenne biwinenne owâi akbiapgât aknengiep.

8 Den are amâ bunne dondâ aregât kârikne akmâ makmâ kepikmenâ Anutu nânğanmaiņe âi âlepne memâk manbei. Den hain arekne amâ luâk tânyenġumbo agak meme âlepne miawakyeņgimap.

9 Dâ luâk bikņande den bambo guto aknerâm bâgilupyenjaet kotyene konmai are me kuk heņġân den me Mosegât den nânġâm hilipkom maganġi goanġi akmai den arekne bo tân yeņgumap. Aregât hepunben.

10 Akto luâkne kâmotne potalakņet dâm makyenġimap yâk den memeņe konok me lâuwâ maganmenâ denge bo nânġambo amâ hepunmenâ ikinjeâk manbiâp.

¹¹ Luâk hainare amâ nângâ nângâne pâit pâitne aregât hanñande hâwâlân do bâlenân manmâ âgâwiap aregât hamianmâ hepunben.

Den bâine.

¹² Akto hâmbâi galane Atema me galane Tikiko are huñgunyetkire gângâlân togombela tânâk sopñân Nikopoli kepiân manbiangât ain nângâlân dowâk togom penâniñben.

¹³ Akto hinne luâk den dâtne tângo tângo siâ kotne Sena akto siâ Apolo wan me wan dâpgât yetkim huñgun yetkimenâ âi yetñân dowâk ari-wiandat.

¹⁴ Akto luâk âmbâle kâmotlupnenne yâkne gai yân tatbâigât heñgemgo heñgemgogât âi mem amâ luâk umburuk manmai are tânyenğuwei, aregât keine makyengiwen.

¹⁵ Akto galalupne luâk nâ olop mandâi hârokne gâ nângâ giñdâi. Akto gâne luâk âmbâlene han kalemne aknengimai yâk ain manmai nenne nângâ yenğimaengât makyengiwen. Kembangât han kalemne yenğâlân yem âgâwiâp.

Yusugât Pat Âlep Den
The New Testament in the Timbe Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Timbe long Niugini

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Timbe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

03f82704-6ad1-5094-a78e-e240d9f2d4f8